ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА
НА КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ КЪМ ПЛЕНУМА НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
за 2025 година

Съобразно чл. 16, т. 3 от Правилника за организация на дейността на Висшия съдебен съвет и на неговата администрация (Правилника/ПОДВССНА) Комисията по правни въпроси (КПВ) е постоянна комисия към Пленума на Висшия съдебен съвет (ВСС).

Съставът и правомощията на Комисията по правни въпроси намират своята регламентация в чл. 19 от Правилника. Съгласно посочената разпоредба, Комисията се състои от осем членове - четирима от съдийската колегия и четирима от прокурорската колегия и осъществява следните дейности:

1. изготвя проекти на подзаконови нормативни актове в предвидените от закона случаи и вътрешноведомствени правила, които внася в Пленума на Висшия съдебен съвет или в съответните колегии за приемане;

2. изготвя становища по проекти на закони и на нормативни актове на Министерския съвет и на други централни органи на изпълнителната власт, които се отнасят до съдебната система;

3. изготвя предложения за законодателни изменения, които счита за необходими, и ги подготвя за внасяне в орган със законодателна инициатива след съгласуването им с органите на съдебната власт и след решение на Пленума на Висшия съдебен съвет, съдийската или прокурорската колегия;

4. организира обсъждането на проекти за изменение на нормативни актове с органите на съдебната власт, включително обобщава постъпилите становища на съдиите, прокурорите, следователите и съдебните служители и ги внася за обсъждане в Пленума на Висшия съдебен съвет, съдийската или прокурорската колегия;

5. изготвя проект на доклад за дейността на Висшия съдебен съвет, както и становища по внесените от Върховния касационен съд, от Върховния административен съд и от главния прокурор доклади;

6. изготвя проект на становища по дела пред Конституционния съд, по които Висшият съдебен съвет е конституиран като заинтересована страна;

7. изготвя становища по съдебни производства със значим обществен интерес, по които Висшият съдебен съвет е конституиран като страна;

8. подготвя проекти на споразумения с други органи и организации, които подлежат на последващо утвърждаване от Пленума;

9. координира работата на Висшия съдебен съвет по изпълнение на мерките по Механизма за сътрудничество и оценка;

При изпълнение на тези свои задължения, Комисията е подпомагана от трима експерти от дирекция „Правна“ в Администрацията на Висшия съдебен съвет.

През отчетния период 01.01.2025 г. – 31.12.2025 г. Комисията по правни въпроси към Пленума на Висшия съдебен съвет, е заседавала 23 пъти, като е разгледала 124 точки.

I. Дейности в изпълнение на чл. 19, т. 1 от ПОДВССНА – изготвяне на проекти на подзаконови нормативни актове.

1. Наредба № 9 от 30.10.2023 г. за условията и реда за предоставяне от Висшия съдебен съвет на информацията по чл. 24, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. относно производството по несъстоятелност, както и данни относно производствата по несъстоятелност, стабилизация и погасяване на задължения.

Причините, които налагат изменението на предложения проект на акт са продиктувани от изпълнението на изискванията за събиране и отчитане на статистика за производствата по преструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения. Изискуемите данни са свързани с производствата по стабилизация, несъстоятелност и опрощаване на задължения, които следва да се съобщават ежегодно на Комисията на Европейския съюз, в съответствие с изискванията на Директива (ЕС) 2019/1023 за рамките за превантивно преструктуриране, за опрощаването на задължения и забраната за осъществяване на дейност, за мерките за повишаване на ефективността на производствата по преструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132 (Директива за преструктурирането и несъстоятелността) и предоставяне информацията по чл. 24, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. относно производството по несъстоятелност.

След разглеждане на предложенията на няколко заседания на Комисията, провеждане на процедурите, предвидени в Закона за нормативните актове и във Вътрешните правила за изработване на нормативни актове във Висшия съдебен съвет и оценка на въздействието им КПВ и съгласуването ѝ на основание чл. 377а ЗСВ с министъра на правосъдието, с решение по т. 1 от протокол № 10/28.04.2025 г., КПВ е предложила на Пленума на ВСС да приеме Наредба № 9 от 30.10.2023 г. и да я обнародва в Държавен вестник.

2. Правилник за администрацията на Прокуратурата на Република България.

Във Висшия съдебен съвет е постъпило писмо от и.ф. главния прокурор на Република България, с което е направено предложение за изменение и допълнение на Правилника за администрацията на Прокуратурата на Република България (ПАПРБ). В предложението се сочи, че със Закона за съдебната власт (ЗСВ), /обн., ДВ, бр. 6 от 21.01.2025 г./ са направени промени, касаещи структурата на Прокуратурата на Република България, както и правомощията на главния прокурор и е необходимо да бъдат предприети действия по привеждането на ПАПРБ в съответствие с приетите промени в ЗСВ.

Част от промените са свързани с премахването на администрацията на Върховната административна прокуратура като звено в структурата на администрацията на ПРБ.

Друга част от тях касаят Национална следствена служба, като се регламентира, че директорът на НСлС ще осъществява административно и организационно ръководство на следователите и служителите там, както и методическо ръководство на следователите от окръжните следствени отдели в окръжните прокуратури. Предвижда се структурирането на обща администрация с детайлно разписани функционални направления, което осигурява ясно разграничение спрямо останалите структурни звена в администрацията на ПРБ и обезпечава оперативната ѝ самостоятелност.

След провеждане на процедурите, предвидени в Закона за нормативните актове и във Вътрешните правила за изработване на нормативни актове във Висшия съдебен съвет и оценка на въздействието им КПВ, с решение по т. 1 от протокол № 9/07.04.2025 г., е предложила на Пленума на ВСС да приеме Правилник за администрацията на Прокуратурата на Република България и да го обнародва в Държавен вестник.

3. Проект на Правилник за изменение и допълнение на Правилника за администрацията на съдилищата.

Основните цели, които се поставят с предложенията за изменение и допълнение на акта са:

- привеждането му в съответствие с чл. 409а от Гражданския процесуален кодекс (обн. в ДВ, бр. № 11 от 02.02.2023 г.), който предвижда всички процесуални действия в заповедното производство се извършват в електронна форма и всички актове на съда в

производството, включително заповед за изпълнение и изпълнителен лист, се издават в електронна форма; и

- коректно отчитане натовареността на въззивните съдии в случаите на постановяване на актове за връщате на делото на долустоящия съд за изпълнение на указания, поправка на очевидна фактическа грешка, допълване, изменение в частта за разноските на решението или отстраняване на нередовности и когато процедурата по администриране на жалбата не е приключила.

Първата цел ще бъде постигната чрез разписване на текстове, които регламентират начина на образуване, регистриране, администриране и ахривиране на документите по заповедните производства, както и въвеждане на задължения на служба „Връчване на призовки и съдебни книжа“, тъй като и при тази дейност са налице редица особености при делата, образувани по заповедни производства.

Втората цел ще бъде постигната чрез премахване на предпоставката за недобронамерени практики за мултиплициране на дела, а от там и недостоверно завишаване на натовареността, чрез предложението в чл. 80, ал. 10 при повторно постъпване в съда на въззивни жалби, делото да продължава под стария номер и да се докладва на първоначалния съдия докладчик.

С решение по протокол №16 от 23.06.2025 г. КПВ е предложила на Пленума на Висшия съдебен съвет да приеме Правилника за изменение и допълнение на Правилника за администрацията на съдилищата и да изпрати същия за обнародване в Държане вестник. Предложението към Пленума на ВСС е направено след проведената необходима процедура, разписана в Закона за нормативните актове.

4. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 6 от 03.08.2017 г. за извършване на действия и удостоверителни изявления в електронна форма.

По същество предложението за изменение и допълнение на Наредба № 6 от 03.08.2017 г. цели реално обезпечаване на възможността в информационните системи на съдилищата, разглеждащи заповедни производства да постъпват структурирани данни за постъпилите съдебни такси по тях, в контекста на изискването за централизирано разпределение на тези производства (чл. 411, ал. 1 ГПК); преодоляване на неяснотата по банковата сметка на кой районен съд следва да се внесе съответната държавна такса по заявление за издаване на заповед за изпълнение и осигуряване на възможност за проверка от съда на изпълнение на задължението за внасянето й; и привеждането на текстовете на Наредба № 6 с редица норми от актове с по-висок ранг.

След провеждане на процедурите, предвидени в Закона за нормативните актове и във Вътрешните правила за изработване на нормативни актове във Висшия съдебен съвет и оценка на въздействието им КПВ, както и съгласуването на текстовете с министъра на правосъдието и министъра на електронното управление, с решение по т. 1 от протокол № 15/23.06.2025 г., е предложила на Пленума на ВСС да приеме Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 6 от 03.08.2017 г. за извършване на действия и удостоверителни изявления в електронна форма и да я обнародва в Държавен вестник.

II. Дейности в изпълнение на чл. 19, т. 2 от ПОДВССНА – становища по проекти на закони и на нормативни актове на Министерския съвет и на други централни органи на изпълнителната власт, които се отнасят до съдебната система.

1. Законопроекти.

1.1. Закон за съдебната власт.

На 23.12.2024 г. във ВСС е получено писмо от Наталия Киселова, председател на Народното събрание. Със същото се изпращат три законопроекта за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (ЗСВ), внесени за разглеждане в заседание на

Комисия по конституционни и правни въпроси на 51-то Народно събрание - № 51-454-01-2, внесен от Костадин Тодоров Костадинов и група народни представители, № 51-454-01-15, внесен от Надежда Йорданова и група народни представители и № 51-454-01-24, внесен от Тошко Йорданов Хаджитодоров и група народни представители.

В писмото се съдържа молба за изразяване на становище, като е поставен срок до 06.01.2025 г.

Членовете на парламентарната комисия са уведомени с писмо на представляващия, че Пленумът на Висшия съдебен съвет няма да провежда редовни заседания в периода 23.12.2024 г. – 07.01.2024 г., поради което е налице обективна невъзможност за изразяване на официално становище от страна на ВСС, както и да бъдат излъчени представители за участие.

С оглед на горното молбата за изразяване на становище от председателя на Народното събрание по законопроекти с № 51-454-01-2, № 51-454-01-15 и № 51-454-01-24 е приета за сведение с решение по протокол № 1 от 09.01.2025 г.

1.2. Наказателно-процесуален кодекс.

Конкретният законопроект съдържа две предложения, като е изпратен на ВСС за предварително становище. Първото е насочено към изключване на престъпления, в които подсъдими са цивилни лица от компетентността на военните съдилища, а второто предвижда девоенизация на съдиите и съдебните заседатели във военните съдилища. И по двете предложения Комисията е изразила сериозни резерви, като с решение по протокол № 06/10.03.2025 г. е уведомила министъра на правосъдието.

1.3. Наказателен кодекс.

Със законопроекта са предложени изменения в санкционната част на разпоредбите на чл. 325б, ал. 1-3 НК, чрез които да бъдат завишени предвидените наказания с цел това да доведе до преодоляване на съществуващия дисбаланс в предвидените наказания в основните и квалифицираните състави на тези престъпления, както и да се позволи по-широка дискреция на съда при индивидуализация на наказанието, което следва да се наложи на престъпния деец, за да се направи балансирана преценка за пропорционалност при индивидуализация на наказанието.

Предлага се и изменение в разпоредбата на чл. 325, ал. 3 НК, като според вносителите предложената редакция ще има за резултат диференциация на случаите, които разкриват значително по-висока степен на обществена опасност от тези, отчетени от законодателя при формулиране на основния и квалифицираните до момента състави на престъплението, както и въвеждане на адекватни и възпиращи санкции.

Комисията е направила преценка, че обсъждания законопроект има за предмет уредба, която е извън приложното поле на разпоредбата на чл. 30, ал. 2, т. 13 ЗСВ, поради което с решение по протокол № 10/28.04.2025 г. той е приет за сведение.

1.4. Закон за съдебната власт.

Предложенията за изменение и допълнение на ЗСВ са предоставени на вниманието на ВСС от министъра на правосъдието, но са изготвени от Сдружението на администрацията в органите на съдебната власт и засягат единствено Глава осемнадесета „Администрация в органите на съдебната власт“ от ЗСВ. Предложението е изпратено за изразяване на становище.

Съгласно приложените по преписката материали предложенията за изменение и изменения на ЗСВ са следните:

- Отпадане на задължението за подаване на декларации за имущество и интереси за част от съдебните служители – експерти, деловодители, секретари и др. (задължението остава за служителите на „ръководни длъжности“ съгласно съответния класификатор на длъжностите).

- Законово разписване на размера на основното трудово възнаграждение на съдебния администратор – 80 на сто от основното възнаграждение на съдия или прокурор от съответния орган на съдебната власт.

- Предвиждане на възможност съдебните служители да работят по втори трудов договор при друг работодател, в случай че не е налице конфликт на интереси по смисъла на закона.

- Възможността за изплащане на съдебните служители до две средномесечни заплати в бюджетната сфера за облекло се заменя с такова задължение.

- Прецизиране на разпоредбите, касаещи ранга на съдебните служители и разписване на нови, отнасящи се до атестирането им.

- Допълнение на чл. 217 ЗСВ с текст, даващ възможност на организации, които защитават професионалните интереси на съдебните служители да участват в Съвета за партньорство към Висшия съдебен съвет.

След анализ на направените предложения, Комисията е изразила предварително положително становище с решение по протокол № 10/28.04.2025 г.

1.5. Граждански процесуален кодекс.

По същество предложенията за изменение и допълнение на ГПК са следните:

- в случаите и при условията, предвидени в закона, съдът да задължава страните по висящи съдебни дела да участват в информационна среща за процедура по медиация, предхождаща медиацията

- съдът да задължава страните да участват в информационна среща за процедура по медиация по дванадесет конкретно определени в закона групи граждански и търговски дела

- изрично се регламентира задължение за лично участие на страните в информационната среща

- определено е времето, когато съдът може да задължи страните да участват в информационната среща за медиация

- изрично се регламентира, че при насрочена задължителна информационна среща за медиация, производството по делото не се спира и съдопроизводствените действия продължават

- в случай, че липсват пречките, уредени в проекта на ЗИД на ГПК, съдът да препраща страните към медиация, когато те преди предявяване на иска са уговорили писмено спорът да бъде разрешен чрез медиация или когато ищецът е поискал това с исковата молба и ответникът се е съгласил с отговора на исковата молба

- страните са свободни да се споразумеят по всички въпроси, дори и по тези, които излизат извън предмета на конкретния съдебен спор или са предмет на различни висящи дела

- когато страните са постигнали споразумение във връзка с предмета на няколко висящи дела, то да се одобрява от съда, който разглежда първото образувано дело, като одобрената съдебна спогодба се представя пред останалите съдилища, които прекратяват висящите пред тях производства изцяло или частично според съдържанието й

- разноските за информационната среща и за процедурата по медиация с обща продължителност до 3 часа да се заплащат от бюджета на съда в размерите съобразно наредбите, предвидени в Закона за медиацията;

- предлага се финансов стимул за мотивиране на страните да използват медиация и да решат своя спор доброволно, като при одобряване от съда на споразумение, постигнато в резултат на процедура по медиация, 75 на сто от внесената държавна такса да се връща на ищеца, докато в останалите случаи на одобрена спогодба едва половината от внесената държавна такса се връща на ищеца. Разноските по производството и по спогодбата остават върху страните, както са ги направили, ако не е уговорено друго;

- в случаите, когато страна не е участвала без основателна причина в информационна среща, се предвижда налагане на еднократна глоба в размерите по чл. 91, ал. 1 ГПК (от 50 до 300 лв.)

При изразяване на становище по разглеждания законопроект КПВ отчете обстоятелството, че предложение за изменение и допълнение на ГПК/ЗМ със сходно съдържание е предложено на министъра на правосъдието, с оглед притежаваната от него законодателна инициатива, с решение на Пленума на ВСС по протокол № 15/12.12.2025 г. В тази връзка с решение по протокол № 10/28.04.2025 г. Комисията е предложила на Пленума на Висшия съдебен съвет да изрази положително становище по разглеждания ЗИД на ГПК.

1.6. Административнопроцесуален кодекс.

С представения законопроект са предложени многобройни изменения, част от които са следните:

- определя се кръгът на лицата, задължени да отправят искане до администрацията в електронна форма чрез създаването на нова разпоредба на чл. 29а, съгласно която административните органи, органите на съдебната власт, омбудсманът, лицата, осъществяващи публични функции, организациите, предоставящи обществени услуги, организациите и адвокатите, участници в производствата, подават искането си по електронен път, спазвайки изискванията на Закона за електронното управление. Същите задължително посочват електронен адрес в производствата пред административния орган и в производствата пред съд за призоваване и получаване на документи и съобщения;

- регламентира се възможността за издаване на индивидуални административни актове по електронен път, освен ако поради естеството на производствата или актовете това е невъзможно или закон предвижда особена форма за извършване определени действия или издаване на съответни актове. Тази възможност допълнително ще способства за подобряване на достъпа до административно обслужване; - за всеки административен орган е предвидено задължение да поддържа електронна преписка в случаите на постъпило искане за издаване на индивидуален административен акт, както и при започване на производство по инициатива на органа;

- създава се нова ал. 3 в чл. 26, която регламентира, че връчването на съобщения за започване на производството на страни, които не са посочили електронен адрес или не са длъжни да посочат такъв, административният орган снема образа на електронния документ на хартиен носител, който се заверява от съответния служител;

След анализ на направените предложения КПВ предлага на Пленума на ВСС да подкрепи изцяло предложенията (протокол № 11 от 19.05.2025 г.).

1.7. Наказателен кодекс.

Предложенията за изменение на Закона за изменение и допълнение на НК касаят редуциране на минималните наказания за престъпленията „обида“ и „клевета“ съответно от 1000лв. на 500 лв. и от 3000лв. на 1000лв. Предлага се и изменение на разпоредбата на чл. 144б, ал. 1 от НК, с която през 2023 г. бе криминализирано деянието „изтезание“.

Законопроектът е приет за сведение, тъй като Комисията е преценила, че предметът му е извън приложното поле на разпоредбата на чл. 30, ал. 2, т. 13 ЗСВ (протокол № 11/19.05.2025 г.).

1.8. Наказателен кодекс.

Предложението за изменение и допълнение на НК отново е приет за сведение с решение по протокол № 11 от 19.05.2025 г., поради естеството на предложенията и нормата на чл. 30, ал. 2, т. 13 ЗСВ. По същество те са за уеднаквяват режима на наказателна отговорност за активен и пасивен подкуп на местно и чуждо длъжностно лице, включително и квалифицираните случаи. Инкриминира се всяко използване на положението на длъжностното лице, по повод на което е приета или поискана неследваща се облага, независимо дали попада в пряката компетентност на служителя или е извън нея. Заличава се изискването за предварително съгласие на длъжностното лице подкупът да бъде обещан, предложен или даден в полза на трети лица.

Предложенията за изменение и допълнение на НПК касаят въвеждане на принципното положение, че отговорността на юридическото лице при извършено престъпление (тероризъм, приготовление към тероризъм, пране на пари, наркотрафик, отвличане и противозаконно лишаване от свобода, ръководене и участие в организираната престъпност, длъжностно присвояване, престъпления против равенството на гражданите, изповеданията, интелектуалната собственост и др. изрично изброени) ще се реализира в рамките на наказателното производство, водено срещу физическото лице, обвинено за извършеното престъпление.

1.9. Наказателен кодекс.

Законопроектът е разгледан и приет за сведение с решение на Комисията, взето по протокол № 11/19.05.2025 г.

Предложенията за изменение на Закона за изменение и допълнение на НК касаят създаването на нова глава първа „а“ - „Тероризъм“, в която влизат всички престъпни състави, свързани с тероризма, определени като такива в международни и европейски актове, по които Република България е страна.

С оглед предходна утвърдена практика на Комисията по законопроекти, които са извън обхвата на чл. 30, ал. 2, т. 13 ЗСВ не се изразява становище.

1.10. Наказателно-процесуалния кодекс.

С проекта се предвижда изменение в разпоредбата на чл. 149, ал. 8 НПК. С предложената редакция се разширяват хипотезите, в които разпитът на вещи лица може да бъде извършен чрез видеоконференция или телефонна конференция. Такава възможност се предоставя и в хипотезите, когато вещото лице е възпрепятствано да се яви в съда по уважителни причини, както и по негово искане в случай, че съдът прецени, че това няма да попречи за разкриване на обективната истина. Създава се нова ал. 9 в чл. 149 НПК, която регламентира, че когато експертизата е възложена на няколко вещи лица, разпитът на всяко от тях може да се извърши по въпросния ред.

Със заключителни разпоредби от предложението за изменение и допълнение на НПК се предлагат и изменения и допълнения и в Закона за съдебната власт.

Предвижда се в предложенията за включване на специалисти в списъците на вещи лица в областта на съдебните автотехнически експертизи, с изключение на заемащите академична длъжност „доцент“ или „професор“ във висши училища, научни организации или Българската академия на науките, да се вписва и придобитата правоспособност по реда на Наредба № Н-1 от 14 февруари 2023 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица. Признаването на съответната правоспособност на посочената категория специалисти вече ще се изисква като предпоставка, гарантираща по-висока степен на квалификацията на тези лица.

Предвид направените предложения, с решение по протокол № 13/02.06.2025 г. Комисията е предложила на Пленума на ВСС да изрази положително становище по законопроекта и да уведоми министъра на правосъдието за същото.

1.11. Закон за международния търговски арбитраж.

Със законопроекта се предлага създаване на регистър на арбитражите, създават се правила за дейността на постоянните арбитражни институции с място на дейност на територията на Република България, допълват се изискванията към арбитрите и се усъвършенстват процесуалните правила за водене на арбитражно производство, както и за отмяната на арбитражните решения.

Разпоредби, имащи отношение към дейността на органи на съдебната власт, са тези по § 14, § 15 и § 16, които въвеждат: възможност арбитражно решение да бъде отменено от Върховния касационен съд при установена по надлежен ред неистинност на документ, показания на свидетел, заключение на вещо лице или престъпно действие на участващ в производството; възможност за предявяване на иск за нищожност на арбитражно решение пред Върховния касационен съд; спиране на изпълнението на арбитражно решение като обезпечителна мярка, което ще се допуска от Върховния

касационен съд; и задължение за Върховния касационен съд за уведомяване на министъра на правосъдието при постановяване на решение, с което обявява за нищожно или отменя арбитражно решение.

Относимо към горната констатация е и разписаното в § 17 ново задължение на Софийски градски съд за издаване на изпълнителен лист въз основа на влязло в сила арбитражно решение, в случаите когато длъжникът няма постоянен адрес или седалище на територията на Република България.

Видно от изложеното, предложенията за изменение и допълнение на Закона за международния търговски арбитраж са извън приложното поле на разпоредбата на чл. 30, ал. 2, т. 13 ЗСВ. С оглед на последното и предвид обстоятелството, че изразяването на становище по същество е извън компетентността на ВСС, както и предвид утвърдената предходна практика на Комисията по правни въпроси към Пленума на ВСС, искането за изразяване на становище е прието за сведение с решение по протокол № 13/02.06.2025 г.

1.12. Наказателен кодекс.

С проектът за изменение и допълнение се предвижда отнемане в полза на държавата и имущество по чл. 53, ал. 1 и 2 от НК, придобито от трето недобросъвестно лице, ако не подлежи на връщане и възстановяване. Имуществото ще се отнема и при правоприемство на юридическото лице. Предложената уредба обхваща случаите на трети недобросъвестни лица, когато последните не са извършители или съучастници в извършване на умишлени престъпления, но са се обогатили неправомерно. Предложена е изчерпателна номенклатура на случаите, в които се приема, че имуществото е придобито от трето недобросъвестно лице.

В заключителните разпоредби се предвиждат изменения и в Наказателно-процесуалния кодекс (НПК) и в Закона за Националната агенция за приходите (ЗНАП). Направените предложения за изменения са следните:

- предвижда се процесуалноправен ред за защита на правата на третите лица при обезпечаване и отнемане посредством създаване на нова Глава девета „а“ от НПК, „Участие в наказателното производство на трети лица, чието имущество подлежи на отнемане при условията на чл. 53 от Наказателния кодекс“ с чл. 90а – 90б. Така се създават гаранции за възможностите на тези лица, които са добросъвестни, да защитят своите права и законни интереси.

- предлагат се изменения и допълнения в чл. 234 от НПК, които са съобразени с препоръките на Комитета на експертите за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма към Съвета на Европа;

- създаване в НПК на ред за изземване и управление на виртуални активи, като имат за цел улесняване дейността на компетентните органи при наказателното преследване на престъпленията, извършени посредством компютърни и информационни технологии;

- изменения в ЗНАП, които имат за цел преодоляване на констатирани слабости в режима на управлението на конфискувани, отнети и изоставени в полза на държавата имущества. С оглед отстраняване на констатираните пропуски се предлага изменение на чл. 3 и създаването на нов чл. 3а „Разпореждане с конфискувани, отнети и изоставени в полза на държавата имущества и със задържани стоки“.

Направените предложения в законопроекта са извън приложното поле на разпоредбата на чл. 30, ал. 2, т. 13 ЗСВ, поради КПВ с решение по протокол № 16/30.06.2025 г. ги приема за сведение.

1.13. Наказателно-процесуалния кодекс

Предложеният проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс е мотивиран от необходимостта от изпълнение на ангажиментите на Република България по Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ),

в частта „Справедлива България“, и по-конкретно Реформа 2 – „Противодействие на корупцията“.

Законодателните промени целят да гарантират по-голяма ефективност, прозрачност и предвидимост на наказателния процес, като същевременно се отговори на изискванията на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) и препоръките на европейските партньори, но тъй като са извън приложното поле на чл. 30, ал. 2, тл. 13 ЗСВ същите са приети за сведение с решение по протокол № 16/30.06.2025 г.

1.14. Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство.

Вносителите на законопроекта считат, че с приемането му ще се формулират по-прецизно задълженията на Бюрото, както и на лицата, на които се предоставя специална защита, ще се отстранят предпоставките, водещи до неясноти в практиката по прилагане на нормативната уредба, както и ефективен контрол върху изпълнението на финансовите задължения на застрашените лица към държавата, физически и юридически лица.

Проектът е приет за сведение с решение по протокол № 18/10.09.2025 г., тъй като предметът на предложенията е извън приложното поле на чл. 30, ал. 2, т. 13 ЗСВ.

1.15. Закон за съдебната власт.

Предложенията за изменения и допълнения на Закона за съдебната власт могат да се обобщят в следните три направления:

- Предложения, касаещи структурата и правомощията на ВСС.

- Промени, свързани със „структурирането“ на Инспектората на Висшия съдебен съвет.

Предложенията за изменение и допълнение на разпоредбите, касаят основно текстовете за избор на главен инспектор и инспекторите от Инспектората на Висшия съдебен съвет, поради което по отношение на същите становище следва да бъде изискано именно от Инспектората на Висшия съдебен съвет, който е самостоятелен орган.

- Промени относно прокуратурата.

Предложенията, касаещи Прокуратурата на Република България въвеждат промени във функциите на прокурорите, разписани в чл. 145 ЗСВ. Предвид правомощията на Пленума на ВСС по чл. 30, ал. 2, т. 13 ЗСВ е необходимо становище по направеното предложение да изрази Прокуратурата на Република България.

Комисията по правни въпроси е предложила с решение по протокол № 20/13.10.2025 г. становище на вниманието на Пленума на ВСС, касаещо единствено параграфите от ЗИД на ЗСВ, които имат отношение към структурата и дейността на ВСС. Същото е възприето изцяло от колективния орган и с решение по протокол № 27/30.10.2025 г. е изпратено на председателя на Комисия по конституционни и правни въпроси към 51-то Народно събрание.

1.16. Наказателен кодекс.

Целта на предложенията за изменение и допълнение е преодоляване на констатираните от Конституционния съд в Решение № 8 от 17 юли 2025 г. по к.д. № 15 от 2024 г. противоречия и несъвършенства на наказателното законодателство, от една страна, а от друга – попълване на законовата празнота по отношение на отнемането на моторно превозно средство, послужило за извършването на редица престъпления от НК, което не е собственост на дееца.

Предвид обстоятелството, че предложенията за изменение и допълнение на Закона за изменение и допълнение на Наказателния кодекс са извън приложното поле на разпоредбата на чл. 30, ал. 2, т. 13 ЗСВ, те са приети за сведение с решение по протокол № 20/13.10.2025 г.

1.17. Закон за съдебната власт.

По същество предложенията за изменение и допълнение са разписани в три параграфа и се обобщават по следния начин:

Предлага се изменение на сегашната редакция на чл. 173, ал. 15 ЗСВ, в която изрично се разписва, че при предсрочно прекратяване или изтичане на мандата на главния прокурор, председателя на Върховния касационен съд или председателя на Върховния административен съд, Пленумът на Висшия съдебен съвет ще определя временно изпълняващ съответните функции.

С преходни и заключителни разпоредби към проекта се предвижда горното да се прилага за „всички заварени положения“ към момента на приемане на закона, като в 14-дневен срок ВСС следва да определи „нов изпълняващ функциите главен прокурор, председател на Върховния касационен съд или председателя на Върховния административен съд, в случай че 6-месечния срок по чл. 173, ал. 15 е изтекъл за заварения изпълняващ функциите“.

Предвид взетите решения на Пленума на ВСС по протокол № 25/16.10.2025 г., на Съдийската колегия на Пленума на ВСС по протокол № 27/14.10.2025 г. и на Прокурорската колегия на Пленума ВСС по протокол № 31/24.09.2025 г. както и обстоятелството, че приемането на горните текстове е въпрос на политическа воля, Комисия по правни въпроси е приела, че не следва да се изразява становище по представения законопроект (протокол № 22/10.11.2025 г). Горното се мотивира с факта, че изразяването на подобно становище би породило съмнение в обективността и безпристрастността на органа, предвид че предложените изменения и допълнения в него касаят пряко дейността му и взетите до настоящия момент решения.

1.18. Наказателно-процесуалния кодекс.

След запознаване с изпратената преписка Комисията установява, че целта на измененията е пълното и правилно транспониране и прилагане на няколко европейски директиви (за правото на устен и писмен превод в наказателното производство; за правото на информация в наказателното производство; за правната помощ за заподозрени и обвиняеми в наказателното производство и по производство за европейска заповед за арест и др.). Тъй като по същество предложенията излизат извън обхвата на чл. 30, ал. 2, т.13 ЗСВ е взето решение с протокол № 22/10.11.2025 г. законопроектът да се приеме за сведение.

1.19. Закон за държавната собственост.

Със законопроекта се предлага допълнение на чл. 16 от Закона за държавната собственост чрез създаване на нова ал. 9, с която се забранява имоти – държавна собственост да се използват като почивни бази, с изключение на тези, предназначени за нуждите на въоръжените сили. Въвежда се аналогична разпоредба и в Закона за съдебната власт, съгласно която имоти на съдебната власт не могат да бъдат използвани като почивни бази.

В преходните и заключителни разпоредби се предвижда държавните органи в срок от девет месеца от обнародването на закона да извършат оценка на необходимостта от имотите – държавна собственост, които представляват почивни бази, и да предприемат действия по разпореждане с тях. В същия срок се предвижда прекратяване на трудовите правоотношения на работниците и служителите, които обслужват тези имоти.

С оглед констатацията на Комисията, че предложеният законопроект засяга материя, със специфичен характер, която попада в обхвата на компетентност на Комисия „Управление на собствеността“ и Комисия „Бюджет и финанси“, същият им е изпратен с решение по протокол № 22/10.11.2025 г.

1.20. Граждански процесуален кодекс.

С приемането на законопроекта се цели да се подобри ефективността и бързината на съдебното производство, да се повиши доверието в съдебната власт, както и да се намалят административната тежест, бюджетните разходи на съдебната власт,

както и разноските на участниците в съдебните производства. След подробното запознаване на КПВ с направените предложения по същество, тя е счела, че същите ще представляват интензивна мярка за регулиране на натовареността на съдилищата и рационализиране на съдебния процес, поради което с решение по протокол № 23 от 01.12.2025 г. е предложила на Пленума на Висшия съдебен съвет да изрази положително становище по тях.

1.21. Кодекс на труда.

С § 2 от ПЗР към законопроекта се предлага допълнение в Закона за съдебната власт, с което се създава чл. 219а със следното съдържание: „Допълнителното възнаграждение за постигнати резултати на членовете на Висшия съдебен съвет, на главния инспектор и на инспекторите в Инспектората към Висшия съдебен съвет не може да надвишава една основна месечна работна заплата годишно“.

С § 5 от ПЗР към законопроекта се предвижда, че заварените актове, които определят възнагражденията на членове и ръководители на органи, избирани изцяло или частично от Народното събрание, на членовете на Висшия съдебен съвет, на главния инспектор и на инспекторите в Инспектората към Висшия съдебен съвет се привеждат в съответствие с този закон в 7-дневен срок от влизането му в сила.

Предвид, че предложените изменения и допълнения в законопроекта касаят пряко дейността на ВСС и размера на получаваните възнаграждения от членовете му, Комисията не е изразила становище по представения законопроект, тъй като това би породило съмнение в обективността и безпристрастността на органа, т.е. с решение по протокол № 23/01.12.2025 г. той е приет за сведение.

1.22. Наказателно-процесуалния кодекс.

Със законопроекта се предлага въвеждането на електронно досъдебно производство, както и на видеозаснемане като алтернативен подход на поемните лица.

Предложенията, върху които Комисията е намерила за необходимо да бъде поставен акцент и да бъде обсъдена възможността за тяхното изпълнение, в случай на приемане на предложените законодателни изменения, са следните:

- предложението да се осигури право на достъп на обвиняемия до всички постановления на прокурора в Единия портал за електронно правосъдие (ЕПЕП) след предявяването на обвинението. Към настоящия момент ЕПЕП визуализира информация единствено относно съдебна фаза на наказателните производства. С предложеното изменение, обвиняемият ще може да се ползва от ЕПЕП и след като бъде привлечен като такъв.

- предлага се следната редакция на чл. 360з, ал. 11 ЗСВ: „Органите на съдебната власт осигуряват на лицата, както и на техните представители, достъп до всички дела, по които те са страна, когато лицата са се идентифицирали по реда на чл. 5, ал. 2 от Закона за електронното управление. Достъпът се осигурява автоматично в първия момент, в който лицето е конституирано като страна, съответно като обвиняем, подсъдим или лице по глава осма, глава девета и глава десета „а“ от НПК, или като представител или защитник по съответното дело. За предоставяне на достъп органите на съдебната власт не изискват допълнителни заявления“. Според вносителите на законопроекта съществува траен дефицит при използването на портала за електронно правосъдие, поради който гражданите и адвокатите не получават автоматично достъп до делата, по които са страна, а се изисква от тях да подават заявления за достъп до всяко отделно дело.

За така направените предложения, свързани с електронния портал, КПВ счете, че обосновават необходимостта от експертна преценка за функционалните възможности на ЕПЕП да обезпечи изпълнението на законодателните предложения, в случай че същите бъдат приети. Тъй като предложенията имат специфичен характер и попадат в обхвата на компетентност на Комисия по професионална квалификация и

информационни технологии, те са изпратени на ресорната комисия с решение по протокол № 23 от 01.12.2025 г.

2. Проекти на наредби.

2.1. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-2 от 18 февруари 2020 г. за утвърждаване на образци на заповед за изпълнение, заявление за издаване на заповед за изпълнение и други книжа във връзка със заповедното производство.

С решение по протокол № 15/23.06.2025 г. КПВ е изразила положително становище по проекта на нормативен акт и е направила предложение до Пленума на ВСС, на основание чл. 425 ГПК изрази положително становище по проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-2 от 18 февруари 2020 г. за утвърждаване на образци на заповед за изпълнение, заявление за издаване на заповед за изпълнение и други книжа във връзка със заповедното производство и да направи предложения за изменения и допълнения, обективирани в мотивите към решение по т. 3 от протокол № 15/23.06.2025 г. на Комисия по правни въпроси към Пленума на ВСС.

2.2. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-1 от 2023 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица.

Основните промени се обективират във въвеждането на изпит за правоспособност на вещите лица в областта на съдебните автотехнически експертизи, с цел да се осигури достатъчен брой вещи лица с необходимата и доказана квалификация за нуждите на наказателното производство. Изпитът ще се състои от две части и ще се провежда от петчленна комисия, два пъти годишно. Предложения за включване в списъците на специалистите, утвърдени за вещи лица ще се правят също два пъти годишно – до края на м. март и до края на м. септември на съответната календарна година.

За преодоляване на констатирания недостиг на експерти се предвижда и възможност завършилите висше образование с придобита образователно-квалификационна степен „магистър“ със специалност в областта на съдебните адвотехнически експертизи, без изискуемия 5 годишен стаж, да извършват експертизи, при условие, че издържат успешно изпита за правоспособност.

При обсъждането на проекта КПВ счете, че внесените предложения ще спомогнат за преодоляването на неоправданото забавяне на наказателните производства вследствие на забавяне при изготвянето на заключение по назначените експертизи от вещите лица, както и ще осигурят по-високи гаранции за ефективното изпълнение на дейността на същите, поради което е предложила на Пленума на ВСС да съгласува без забележки същия (протокол № 18/10.09.2025 г.).

2.3. Проекти на подзаконови нормативни актове, необходими за прилагането на Закона за несъстоятелност на физически лица.

На 04.11.2025 г. е постъпило писмо от министъра на правосъдието, с което се отправя покана за изразяване на становище по проекти на подзаконови нормативни актове, свързани с прилагането на Закона за несъстоятелност на физически лица, както следва:

- Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-1 от 2025 г. за условията и реда за водене, съхраняване и достъп до регистъра по несъстоятелност по чл. 760е от Търговския закон (обн., ДВ, бр. 36 от 2025 г.), както и мотиви към нея;

- Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-5 от 2023 г. за утвърждаване на образци по чл. 693а от Търговския закон (обн., ДВ, бр. 100 от 2023 г.) и мотиви към нея;

- Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет, както и пакет документи, необходими за провеждане на съгласувателната процедура по реда на чл. 32, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация;

- Образец на декларация по чл. 32, ал. 3 от Закона за несъстоятелност на физически лица и заповед за нейното утвърждаване.

При разглеждането на горните Комисията е констатирала, че предложените проекти на подзаконови нормативни актове са насочени към регламентиране на техническите и процедурни аспекти на регистъра и на производствата по несъстоятелност на физически лица. Материята е организационна и функционално свързана с дейността на изпълнителната власт и Агенцията по вписванията, като не засяга пряко правораздавателната дейност на съдилищата, поради което е извън приложното поле на разпоредбата на чл. 30, ал. 2, т. 13 от Закона за съдебната власт. С оглед на това, с решение по протокол № 23 от 01.12.2025 г. са приети за сведение.

3. Други актове.

3.1. Инструкция за условията и реда за организиране и осъществяване на охрана на съдии, прокурори и следователи.

Предложеният от министъра на правосъдието проект на Инструкция за условията и реда за организиране и осъществяване на охрана на съдии, прокурори и следователи представлява съществено усъвършенстване спрямо действащата Инструкция № И-1 от 2021 г., като въвежда по-ясна, структурирана и функционално обоснована уредба на охраната на магистрати. Чрез конкретни срокове, етапи и отговорности се създава предвидим и управляем ред, който намалява риска от институционален произвол и административно бездействие. Същевременно, чрез централизация на охранителната дейност в рамките на специализиран отдел в Главна дирекция „Охрана“, се постига уеднаквяване на практиките, по-добра координация и по-висока степен на специализация при вземане на решения. Проектът надгражда и методологичната основа на охранителната преценка чрез прецизирана и логически подредена методика за оценка на заплахата и риска, която позволява прилагането на мерки, съобразени с конкретиката на всяка ситуация. Това не само повишава ефективността на охраната, но и я обвързва с реалната необходимост, а не с формални или субективни основания. Укрепени са и механизмите за институционален контрол и отчетност – чрез по-ясно дефинирани компетентности, централизирано утвърждаване на охранителните планове, периодично докладване и повишени изисквания за сигурност.

Предвид направените констатации Комисия по правни въпроси предлага на Пленума на ВСС, на основание чл. 391, ал. 3, т. 3 от Закона за съдебната власт, да съгласува без забележки проекта на Инструкция за условията и реда за организиране и осъществяване на охраната на съдии, прокурори и следователи (протокол № 17/22.07.2025 г.).

3.2. Тарифа за държавните такси, които се събират от съдилищата по Гражданския процесуален кодекс.

С последното изменение и допълнение на Закона за арбитража (ДВ, бр. 63 от 1 август 2025 г.) са въведени промени в производството за отмяна на арбитражно решение от Върховния касационен съд (ВКС) Основанията за нищожност на арбитражно решение са разширени, като наред с произнасяне по неарбитруем спор, решението е нищожно и когато е постановено от арбитраж или арбитър, които не са вписани по законоустановения ред. ВКС има право да констатира нищожност и служебно, когато е сезиран с иск за отмяна на арбитражно решение на друго основание.

Действащата към момента Тарифа не урежда изрично отделна такса за описаните по-горе искове, поради което на общо основание се прилага таксата за предявяване на иск по чл. 1 от Тарифата – 4% върху цената на иска. Констатирано е, че в повечето случаи таксата по чл. 1 от Тарифата би се оказала непосилна за засегнатите от арбитражните решения лица, поради което се предлага таксата по иск за отмяна или

прогласяване на нищожност на арбитражно решение да бъде в размер на 1 на сто от интереса, но не повече от 3000 лв.

Предвид искането на министъра на правосъдието за предварително становище по изготвения проект, КПВ е изразила положително такова с решение по протокол № 18/10.09.2025 г.

По изпратената в официална съгласувателна процедура Тарифа за държавните такси, които се събират от съдилищата по Гражданския процесуален кодекс, Комисия по правни въпроси е изразила отново подкрепата си към предложенията за изменение и допълнение с решение по протокол № 21 от 27.10.2025 г., като е предложила и на Пленума на ВСС да я подкрепи.

3.3. Проект на Решение на Министерския съвет за подбор за европейски прокурор на Република България съобразно изискванията на чл. 16 от Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 година за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура.

Предложеният проект на Решение на Министерски съвет е идентичен с текста на приетото Решение № 806 от 09.11.2018 г. на Министерския съвет за подбор на кандидати за европейски прокурор от Република България съобразно изискванията на Регламента за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура. Последното е съгласувано от Пленума на Висшия съдебен съвет с решение по протокол № 27 от 01.11.2018 г., чрез изразяване на положително становище.

Единственото изменение в настоящия проект на Решение е предложение, според което от комисията, която ще извърши подбора за кандидати за европейски прокурор ще бъде изключен директора на Националния институт на правосъдието, който ще бъде заменен с представител от министерство на правосъдието. В случай на приемане на направеното предложение комисията ще се състои от двама представители на министерство на правосъдието, по двама представители на Съдийската и Прокурорската колегии и един представител на Юридическия факултет, Катедра „Наказателноправни науки“ на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

С оглед на горното отново е изразено положително становище по предложения проект на РМС, обективирано в протокол № 21/27.10.2025 г.

III. Дейности в изпълнение на чл. 19, т. 3 от ПОДВССНА – изготвяне на предложения за законодателни изменения.

1. Закон за съдебната власт.

На заседание на Гражданския съвет към Висшия съдебен съвет е разгледано мотивирано предложение за промени в Закона за съдебната власт, касаещи статута и възнаграждението на съдебните заседатели.

По същество предложението е за промяна в чл. 73, ал. 4 ЗСВ, като в текста се разпише, че минималното възнаграждение на съдебните заседатели не може да е по-малко от 50 лв. дневно, вместо досегашните 20 лв. Предложението е мотивирано с обстоятелството, че към момента на приемане на обсъжданата разпоредба (2007 г.) часовата ставка за изчисляване на възнаграждението на съдебните заседатели е била около 10 лв. на час, докато с последните промени от 01.03.2024 г. часовата ставка на съдебните заседатели в Софийски градски съд е 19.70 лв. на час. Видно е, че часовата ставка към момента почти напълно припокрива минималното възнаграждение от 20 лв., предвидено в чл. 73, ал. 4 ЗСВ, което показва, че същото не изпълнява поставената му от закона роля и е изключително демотивиращо за съдебните заседатели.

Направеното предложение е подкрепено, като с решение по протокол № 1 от 09.01.2025 г. Комисията е предложила на Пленума на ВСС да се присъедини към

изразеното становище и да изпрати предложенията за промени в ЗСВ на министъра на правосъдието, по компетентност.

2. Закон за съдебната власт.

На 21 януари 2025 г. беше обнародван Законът за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (обн. ДВ, бр. 6/21.01.2025 г.), приет от 51-то Народно събрание на 15 януари 2025 г. Съгласно § 17 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗСВ, в срок от 6 месеца от влизането в сила на промените в ЗСВ, Народното събрание и органите на съдебната власт започват процедура за нов избор на членове на Висшия съдебен съвет (ВСС).

Отчитайки важността на организацията на прекия избор от страна на съдиите, прокурорите и следователите на представителите на професионалната квота във Висшия съдебен съвет, същата беше предмет на задълбочени обсъждания в поредица заседания на Пленума, съдийската и прокурорска колегии към ВСС.

Като безспорна беше възприета необходимостта от иницииране на широка професионална дискусия чрез проучване мнението на цялата магистратска общност.

С решение на Съдийската колегия на ВСС (СК на ВСС) по протокол 11/18.03.2025 г. беше утвърден проект на писмо до съдилищата и професионалната общност за изразяване на становища по въпросите, обсъдени на заседанието на Пленума на ВСС на 13 март 2025 г. Съответно, с решение по протокол № 10/19.03.2025 г. на Прокурорската колегия на ВСС (ПК на ВСС) беше прието да се изпрати писмо до изпълняващия функциите „главен прокурор“ на Република България, до изпълняващия функциите „директор“ на Национална следствена служба, до административните ръководители на апелативните, окръжните, военните и районните прокуратури, до административния ръководител на Софийска градска прокуратура, до Асоциацията на прокурорите в България и до Камарата на следователите в България за изразяване на становище.

В указания срок бяха получени становища от 148 съдилища, от и.ф. главния прокурор на Република България, Национална следствена служба и прокуратури, както и от Българска съдийска асоциация, Асоциация на българските административни съдии, Съюз на съдиите и Камарата на следователите. Анализът на получените становища, съдържащи предложения за начините и способите за гласуване, както и за законодателни промени, отнасящи се до статута на ВСС, парламентарната и професионалната квота в него, критерии за електронна система и др. заслужават широка обществена дискусия, поради което и с оглед кратките срокове оставащи до 21.07.2025 г., те не бяха предмет на обсъждане.

С решение по протокол № 14/29.05.2025 г. Пленумът на ВСС прие гласуването в предстоящия избор на членове на Висшия съдебен съвет от професионалната квота на съдиите, прокурорите и следователите да се извърши с хартиена бюлетина, поради обективната невъзможност за изграждане и внедряване на нова електронна система, която да гарантира тайната на вота, както и основателните съмнения в годността на съществуващата към момента система за електронно дистанционно гласуване.

Така приетото решение, както и преобладаващите становища, и най-често срещаните предложения от страна на професионалната общност, наложиха необходимост от обсъждане на възможностите за иницииране на процес по изменение на действащата нормативна уредба, само с оглед на предстоящите избори.

Във връзка с гореизложеното, при съобразяване срока по § 17 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗСВ (ДВ, бр. 6/21.01.2025 г.), Комисия по правни въпроси към Пленума на ВСС проведе задълбочена дискусия, в резултат на която бяха идентифицирани два възможни варианта за осъществяване на правомощието на Пленума на ВСС по организиране провеждането на избори на членове на ВСС от съдиите, прокурорите и следователите, които счете за целесъобразно да предложи на вниманието на Пленума на ВСС (протокол № 13.02.06.2025 г.), а именно:

Първият вариант е свързан с предприемането на действия по изменение и допълнение на Закона за съдебната власт.

Реализацията на този подход може да бъде осъществена по един от следните два подварианта:

Подвариант 1 предвижда предложение за изменение и допълнение в чл. 29ж, ал. 2, изр. първо и чл. 29з, ал. 2, изр. второ ЗСВ в следния смисъл:

Чл. 29ж, ал. 2. – „В първата събота общото събрание *определя броя и мястото на избирателните секции*, избира *членове* на избирателната комисия и на избирателните секции, и изслушва кандидатите. Общото събрание се провежда, ако присъстват повече от половината от включените в съответния списък по чл. 29д съдии, прокурори или следователи. При липса на кворум събранието се отлага за един час по-късно и се провежда независимо от броя на присъстващите. Събранията са публични и се излъчват в реално време чрез интернет страницата на Висшия съдебен съвет.“

Чл. 29з, ал. 2. – „Избирателните секции се състоят от трима редовни и двама резервни членове. ~~За всеки петстотин съдии, прокурори или следователи се съставя по една избирателна секция, като остатъците, по-малки от петстотин души, се разпределят поравно между избирателните секции~~.“

Предложението за изменение и допълнение е мотивирано от обстоятелството, че настоящата регламентация, съдържаща се в чл. 29з, ал. 2, изр. второ ЗСВ, съгласно която при гласуването на хартия минималното изискване за разкриване на избирателна секция е от минимум 500 човека, поставя много от магистратите в неравнопоставено положение спрямо други, предвид необходимостта от пътуване, в случай че гласуването е извън населеното място, където живеят и/или работят.

С оглед осигуряване на равнопоставен и ефективен достъп на всички съдии, прокурори и следователи до изборния процес и предвид спецификата на съдебната карта, високата концентрация на магистрати, както и големия брой на органи на съдебната власт, предлагаме при провеждане на избора от съответните квоти, броя и мястото на избирателните секции да се определят с решението на общото събрание по чл. 29ж, ал. 2, изр. първо ЗСВ. В този смисъл се обосновава и необходимостта от заличаване на изискването, заложено в чл. 29з, ал. 2 ЗСВ, за сформиране на избирателни секции при 500 бр. магистрати.

Подвариант 2 предвижда единствено отпадане на изискването в чл. 29з, ал. 2 ЗСВ за брой на магистрати, при наличието на които може да се сформира избирателна секция:

Чл. 29з, ал. 2 – „Избирателните секции се състоят от трима редовни и двама резервни членове. ~~За всеки петстотин съдии, прокурори или следователи се съставя по една избирателна секция, като остатъците, по-малки от петстотин души, се разпределят поравно между избирателните секции~~.“

При този вариант ще се даде възможност на Пленума на ВСС да определи броя и местата на изборните секции в приеманите от него, Правила, като се съобрази с предпочитанията на органите на съдебната власт, изразени при проведеното обсъждане. Тази възможност се предпоставя от текста на чл. 29б ЗСВ, който оправомощава Пленума да приеме правила за провеждане на избори на членове на ВСС след обсъждане с органите на съдебната власт, каквото вече е проведено в изпълнение на горецитираните решения на двете колегии.

Вторият вариант, който КПВ е предложила за обсъждане на вниманието на Пленума на ВСС е да не се предприемат действия, свързани със законодателни промени.

Този подход се мотивира от липсата на достатъчно време за приемане на съответни изменения в ЗСВ, тъй като съгласно § 17 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗСВ (обн. ДВ, бр. 6/21.01.2025 г.), в срок от 6 месеца от влизането в сила

на промените в ЗСВ, Народното събрание и органите на съдебната власт започват процедура за нов избор на членове на Висшия съдебен съвет, т. е. 21.07.2025 г.

С решение по протокол 15/05.06.2025 г. Пленумът на Висшия съдебен съвет е възприел първият възможен вариант с подвариант 2, като е прието да се направи и допълнение на чл. 29ж, ал. 1 ЗСВ, поради което е върнал образуваната преписка на КПВ, за оформяне на окончателното предложение.

Окончателното законодателно предложение е разгледано и обсъдено на заседание на КПВ, проведено на 09.06.2025 г. Предоставено е на вниманието на Пленума на ВСС с решение по протокол № 14 и е било следното:

§ 1. В чл. 29ж се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „две последователни събота“ се заменят с „работен ден, в две последователни седмици“;

2. В ал. 2, изр. първо думите „първата събота“ се заменят с „първия, предвиден в правилата по чл. 29б, ал. 1, работен ден“, преди „избирателната комисия“ се добавя „членове на“ и преди „избирателните секции“ се добавя „членове на“.

§ 2. В чл. 29з, ал. 2, изр. второ се заличава.

§ 3. В чл. 29к, ал. 1, изр. първо думите „следващата събота“ се заменят с „следващия, предвиден в правилата по чл. 29б, ал. 1, работен ден“.

Така формулираното предложение за изменение и допълнение на ЗСВ е възприето в цялост от Пленума на Висшия съдебен съвет с решение по протокол № 16 от 12.06.2025 г. и е изпратено на министъра на правосъдието, с оглед притежаваната от нега законодателна инициатива.

IV. Дейности в изпълнение на чл. 19, т. 5 от ПОДВССНА – изготвяне на проект на доклад за дейността на Висшия съдебен съвет и становища по внесените от Върховния касационен съд, от Върховния административен съд и от главния прокурор доклади.

1. Годишен доклад за дейността на Висшия съдебен съвет за 2024 г.

Съгласно чл. 30, ал. 2, т. 11 ЗСВ Пленумът на ВСС изготвя и внася в Народното събрание до 31 май всяка година годишен доклад за дейността си. В съответствие с правомощията на КПВ по чл. 19, т.5 от ПОДВССНА е изготвен Годишен доклад за дейността на Висшия съдебен съвет за 2024 г. Същият съдържа обща информация за правомощията на Пленума и колегиите на ВСС както и подробните отчети за дейността на всяка една комисия, които осигуряват оперативната работа по осъществяване на отделните правомощия. Приет е на заседание на Комисията, проведено на 27.05.2025 г. и с решение по протокол № 12 от същата дата е внесен за разглеждане в заседание на Пленума на ВСС.

2. Годишен доклад на председателя на Върховния касационен съд за прилагането на закона и за дейността на съдилищата през 2024 г.

На свое заседание, проведено на 19.05.2025 г. КПВ е разгледала Доклад на председателя на Върховния касационен съд за прилагането на закона и за дейността на съдилищата през 2024 година, като е констатирала, че същият е подробен и информативен и съдържащ отчет за дейността на Наказателната, Гражданската и Търговската колегии на ВКС, като в Глава първа от него е извършен анализ на данните, очертани са проблемите и предизвикателствата. Част от Доклада е и обобщената информация за дейността на съдилищата в Република България, базираща се на статистически данни и на въпроси, свързани с дейността на съдилищата, поставени в годишните доклади. Разгледана е и натовареността на съдилищата, както и качеството на правораздавателната дейност по различните видове дела.

Във връзка с горното Комисията с решение по протокол № 11/19.05.2025 г. е изразила положително становище по Доклада и е предложила на Пленума на ВСС да

приеме същия и на основание чл. 30, ал. 2, т. 4 от ЗСВ да изслуша председателя на Върховния касационен съд.

3. Годишен доклад на и.ф. председателя на Върховния административен съд за прилагането на закона и за дейността на административните съдилища през 2024 година.

На заседанието, проведено на 19.05.2025 г. КПВ е изразила положително становище и по Годишния доклад на и.ф. председателя на Върховния административен съд за прилагането на закона и за дейността на административните съдилища през 2024 година. Положителното становище е във връзка с констатираното от Комисията, че същият съдържа данни за административната дейност на ВАС, за дейността на съдиите и съдебните служители, за дейността на Звено за анализи и тълкувателна дейност, за тълкувателната дейност на ВАС, както и за дейността на Първа и Втора колегии. В доклада е извършен анализ на кадровата обезпеченост на съда, включен е и отчет за дейността на всички административни съдилища. Представеният доклад за прилагането на закона и за дейността на административните съдилища през 2024 г. е задълбочен, детайлен и аналитичен, с ясни и точно изложени статистически данни.

С оглед на констатациите и изразеното положително становище КПВ, с решение по протокол № 11/19.05.2025 г. е предложила на Пленума на ВСС да приеме Годишния доклад на и.ф. председателя на Върховния административен съд за прилагането на закона и за дейността на административните съдилища през 2024 година и на основание чл. 30, ал. 2, т. 4 от ЗСВ да го изслуша.

4. Годишен доклад на и.ф. главния прокурор за прилагането на закона и за дейността на прокуратурата и на разследващите органи през 2024 година.

В същото заседание на Комисията, на което са разгледани докладите по т. 2 и т. 3 е разгледан и Годишният доклад на и.ф. главния прокурор за прилагането на закона и за дейността на прокуратурата и на разследващите органи през 2024 година. В него е отчетена дейността на прокуратурата и на разследващите органи съгласно обхват и структура, утвърдени със заповед на главния прокурор. Представена е дейността по правоприлагане, съобразно компетентността на прокуратурата, по основни направления – разследване на престъпленията, взаимодействие с Европейската прокуратура, международно-правно сътрудничество по наказателни дела, наказателно-съдебен, гражданско-съдебен и административно-съдебен надзор, изпълнение на наказанията.

В доклада е отчетена дейността на Върховна касационна прокуратура, Националната следствена служба, прокуратурите в страната с обща компетентност, Военно-апелативната прокуратура и военно-окръжните прокуратури. Представена е и дейността на Националното бюро на България в Евроджъст.

Представени са решените и оставащите проблеми в дейността на прокуратурата и на разследващите органи, като са изведени основни експертни предложения за необходими законови промени и други мерки за повишаване ефективността в правоприлагането и правораздаването.

С оглед констатираното, Комисията изразява положително становище по доклада с решение по протокол № 11/19.05.2025 г. и прави предложение Пленумът на ВСС да го приеме и изслуша и.ф. главния прокурор, на основание чл. 30, ал. 2, т. 4 ЗСВ.

5. Годишен доклад за дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет за 2024 г.

В изпълнение на правомощията си по чл. 19, т. 5 от ПОДВССНА КПВ е приела за разглеждане и Годишен доклад за дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет за 2024 г., като с решение по протокол № 11/19.05.2025 г. е предложено на Пленума на ВСС да го внесе за обсъждане в Народното събрание, в изпълнение на разпоредбата на чл. 30, ал. 2, т. 11 ЗСВ.

V. Дейности в изпълнение на чл. 19, т. 6 от ПОДВССНА – изготвяне на проекти на становища по дела пред Конституционния съд, по които ВСС е конституиран като заинтересована страна.

1. Конституционно дело № № 5/2025 г.

С Определение от 10 юни 2025 г. на Конституционния съд по конституционно дело е допуснато до разглеждане по същество искането на тричленен състав на Върховния административен съд по административно дело № 1077/2025 г. за установяване на противоконституционност на разпоредбите на § 16 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (обн. ДВ, бр. 6 от 2025 г.) и на чл. 33, ал. 4 от Закона за съдебната власт (обн. ДВ, бр. 64 от 2007 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр. 6 от 2025г.).

С посоченото Определение, Висшият съдебен съвет е конституиран като заинтересована институция, като му е предоставен 30-дневен срок за представяне на становище.

Цитираните разпоредби от ЗСВ са такива, ограничаващи правомощията на Висшия съдебен съвет в условията на изтекъл мандат на изборните му членове, поради което при произнасянето си Комисия по правни въпроси към Пленума на Висшия съдебен съвет съобрази свои предходни решения, взети по протокол № 22/ 04.10.2021 г., протокол № 2 от 07.10.2024 г. и протокол № 7 от 16.12.2024 г. Цитираните решения касаят случаи, в които от Пленума на Висшия съдебен съвет е поискано становище по законопроекти или конституционни дела, чийто предмет касае пряко дейността на същия. В тези случаи константната практика на Комисията е да не изразява становище, за да не се породи съмнение в обективността и безпристрастността на органа.

Предвид горното искането е прието за сведение с решение по протокол № 15 от 23.06.2025 г.

2. Конституционно дело № 6/2025 г.

С писмо от председателя на Конституционния съд на Република България е изпратен препис от искане на петчленен състав на Върховния административен съд (ВАС) за установяване противоконституционност на разпоредбата на чл. 101, ал. 4, изр. второ от Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП) /обн. ДВ, бр. 27 от 2018 г.; посл. изм. бр. 70 от 2024 г./, както и препис от Определение от 19.06.2025 г. по конституционно дело № 6/2025г.

С оспорваната разпоредба на чл. 101, ал. 4, изр. 2 ЗМИП се възлага на Висшия адвокатски съвет да приеме единни вътрешни правила за контрол и предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма, които се прилагат от членовете на адвокатските колегии. В качеството им на задължени лица адвокатите следва да въведат в дейността си мерките за превенция на използването на финансовата система за изпиране на пари. Нормата на чл. 103, ал. 8 ЗМИП предвижда правомощие на директора на дирекция „Финансово разузнаване“ на Държавна агенция „Национална сигурност“ да дава на Висшия адвокатски съвет задължителни указания за отстраняване на констатирани несъответствия в приетите вътрешни правила, включително и когато прецени, че предвидените в тях мерки не са достатъчни за постигане целите на закона.

На свое заседание, проведено на 30.06.2025 г. Комисията констатира, че предметът на образуваното конституционно дело № 6/2025 г. е извън рамките на компетентност на Висшия съдебен съвет, поради което с решение по протокол № 16 искането е прието за сведение.

VI. Становища по изготвени вътрешни актове – правила, указания и др.

1. Споразумение за взаимодействие и обмен на информация между Министерство на правосъдието, Висшия съдебен съвет и Националната агенция за приходите.

Във връзка със задълженията, произтичащи от разпоредбите на чл. 74, ал. 1, т. 9, чл. 264 и чл. 265, ал. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и чл. 80, ал. 1, т. 8 и чл. 279 от Закона за съдебната власт и с оглед оптимизиране на администрирането на достъпа на съдиите по вписванията до предоставяната от НАП електронна услуга с контролиран достъп (ЕУКД) „Справка за наличие или липса на задължения за целите на чл. 264 от ДОПК“ е инициирана процедурата по приемане на тристранното споразумение.

Същото, с решение по протокол № 5 от 24.02.2025 г. е внесено за одобрението му от Пленума на ВСС и упълномощаването на представляващия ВСС за подписването му.

2. Таблици на дела, чиито актове „изцяло не подлежат на публикуване“ или „подлежат на публикуване без мотивите“.

На няколко заседания Комисия по правни въпроси е разглеждала, изготвени от работна група, сформирана с решение на Пленума на ВСС, таблици на дела, чиито актове „изцяло не подлежат на публикуване“ или „подлежат на публикуване без мотивите“

До сформирането на работната група се стига след сезиране с писмо от страна на съдия от Софийски районен съд, съдържащо съображения за незаконосъобразност на решение на Пленума на ВСС, взето по протокол № 42/29.10.2009 г. С него са дадени указания по прилагането на разпоредбата на чл. 64 ЗСВ, които указания след изменението на закона през 2017 г. губят своята актуалност и пораждат необходимост от отмяната или изменението им. Мотив за сформиране на работната група и предприемане на действия по поправка на цитираното решение на Пленума на ВСС е и нормата на чл. 2, ал. 2 от Наредба № 4 от 2016 г., който постановява, че в регистъра на съдебните актове не подлежат на обявяване актовете, определени с решение на Пленума на ВСС.

В резултат на значителен по обем труд, на заседание на Комисията, проведено на 31.03.2025 г., с решение по протокол № 8 е предложено на Пленума на Висшия съдебен съвет да одобри окончателните варианти на 5 бр. таблици, както следва: Таблица № 1 – Актове, които изцяло не подлежат на публикуване (граждански дела), Таблица № 2 – Актове, които подлежат на публикуване без мотивите (граждански дела), Таблица № 3 – Актове, които изцяло не подлежат на публикуване (наказателни дела), Таблица № 4 – Актове, които подлежат на публикуване без мотивите (наказателни дела) и Таблица № 5 – Актове, които не подлежат на публикуване или подлежат на публикуване без мотивите по административни дела.

3. Правилата за определяне и изплащане на средства за допълнителни трудови възнаграждения.

На заседание на КПВ проведено на 07.04.2025 г. е разгледан проект за изменение и допълнение на Правилата за определяне и изплащане на средства за допълнителни трудови възнаграждения, изготвен от Комисия „Бюджет и финанси“ към Пленума на Висшия съдебен съвет.

След преглед на направените предложения за изменения и допълнения се установява, че:

- част от тях касаят привеждането на акта в съответствие със Закона за съдебната власт, както и с предходни решения на ВСС. По същество се отменят текстовете, касаещи изплащането на допълнителни трудови възнаграждения на магистратите от специализираните съдилища и прокуратури;

- целят прецизиране на използваната терминология, чрез замяна на изразите „заплати“ и „изплащане на всички задължения“ съответно с изразите „заплати и

възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения“ и „ погасяване на всички ликвидни и изискуеми задължения, възникнали към датата на изплащане на допълнителни трудови възнаграждения“;

- разписва се възможност за субектите, попадащи в обхвата на Правилата, при освобождаването им от длъжност в орган на съдебната власт, преди изплащане на допълнителни трудови възнаграждения, те да имат възможност за претендирането на такова възнаграждение при условие, че не е налице дисциплинарно наказание по отношение на тях;

- се премахва, съществуващото до момента ограничение в ПОИСДТВ – за период от една година допълнителните трудови възнаграждения да не надвишават четири основни месечни заплати.

Предложените редакции на текстове са подкрепени от страна на КПВ, тъй като същите целят привеждането на вътрешен акт с действащата нормативна уредба, редакционно прецизиране на нормите и въвеждане на допълнителни хипотези за стимулиране на членовете на ВСС и Инспектората към ВСС, магистратите и съдебните служители при добросъвестно изпълнение на служебните им задължения. С решение по протокол № 9/07.04.2025 г. Комисията е уведомила вносителите на предложението за решението си, като е предложила и прецизиране на предложените текстове.

4. Правила за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите.

С решение по т. 25 от протокол № 16/12.06.2025 г. Пленумът на ВСС възложи на КПВ изготвянето на проект на Правила за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите. Възлагането е с оглед § 17 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗСВ (обн. ДВ, бр. 6/21.01.2025 г.), съгласно който в срок от 6 месеца от влизането в сила на промените в ЗСВ, Народното събрание и органите на съдебната власт започват процедура за нов избор на членове на Висшия съдебен съвет.

Решението на Пленума на ВСС беше изпълнено, поради което и във връзка с изискването на чл. 29б, ал. 1 от ЗСВ разглежданият вътрешен акт да се приеме от Пленума на ВСС по предложение на колегиите на ВСС, изготвеният проект на вътрешен акт се внесе за одобрение в заседание на Съдийската колегия на ВСС и Прокурорската колегия на ВСС с решение но КПВ по протокол № 16/30.06.2025 г.

VII. Становища по конкретни запитвания от постоянни комисии на Пленума на Висшия съдебен съвет, органи на съдебната власт, магистрати и др.

Независимо от обстоятелството, че липсва изрично предвидена регламентация в ПОДВССНА, КПВ изготвя становища и по конкретни запитвания от органи на съдебната власт, магистрати, съдебни служители, граждани и юридически лица по въпроси, касаещи организацията на дейността на органите на съдебната власт. По отношение на запитванията относно приложението на отделни разпоредби на нормативни актове, които не са приети от Пленума на ВСС в рамките на предвидената от ЗСВ делегация, Комисията е възприела принципния подход да изразява мотивирано становище, като изрично посочва, че същото няма обвързващ характер. В този смисъл, съгласно решенията на КПВ, ВСС и неговите постоянни комисии не разполагат с правомощието да дават обвързващо тълкуване на закона и указания по прилагането му.

1. Писмо от Божидар Божанов, народен представител от ПГ на „Продължаваме промяната – Демократична България“, съдържащо твърдения за разнородна практика на съдилищата по чл. 167, ал. 2-4 НК при публикуване на съдебни актове, а именно заличаване на имена на партии и коалиции, в полза на които е установено купуването на гласове (не са посочени конкретни номера на дела и органи на съдебна власт).

С оглед разпоредбата на чл. 54, ал. 1, т. 15 ЗСВ във вр. чл. 17, ал. 1 от Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД), които вменяват правомощие на Инспектората на Висшия съдебен съвет (ИВСС) да осъществява надзор върху обработването на лични данни от съдилищата при изпълнение на функциите им на органи на съдебната власт, искането на Божидар Божанов е препратено с писмо на представляващия ВСС по компетентност на ИВСС.

Във връзка с разпоредбата на чл. 14, ал. 7 от Наредба № 4 от 16.03.2017 г. за воденето, съхраняването и достъпа до регистъра на актовете на съдилищата, в която изрично е отбелязано, че данните за юридическите лица не подлежат на обезличаване и с оглед обстоятелството, че ВСС не разполага с правомощие да установи и предприеме действия по коригиране на противоречива практика Комисията е счела за необходимо да се уведомят административните ръководители на съдилищата за получения сигнал, както и за нуждата от съобразяване на органите при публикуване на съдебните актове с нормата на чл. 14, ал. 7 от Наредба № 7 от 16.03.2017 г. за воденето, съхраняването и достъпа до регистъра на актовете на съдилищата (протокол №1/09.01.2025 г.).

2. Писмо от председателя на Софийски районен съд, с искане за становище и указания за това следва ли съдиите от Софийски районен съд да подписват на хартиен носител заповед за изпълнение и изпълнителен лист, с оглед на това, че делата са електронни.

За да се произнесе със становище КПВ съобрази, че с приетия от 48-то Народно събрание Закон за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс (обн. ДВ, бр.11/02.02.2023г.) се предвидиха нови моменти в заповедното производство, най-съществения от които е воденето му в електронна форма. Съгласно параграф 25 ЗИД на ГПК (обн. ДВ, бр.11/02.02.2023г.) законът следваше да влезе в сила от 1 юли 2024 г., с изключение на § 1 и 2, които влизат в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник". Обективната невъзможност да бъде спазен предвиденият срок за влизане в сила на измененията на закона доведе до неотложна необходимост от предприемане на действия по изменение и допълнение на чл. 408, Глава тридесет и седма, Глава тридесет и осма, чл. 519 и относимите преходни и заключителни разпоредби от ЗИД на ГПК (обн.ДВ, бр.11/2023г.), с оглед промяната на срока на отлагателното действие на цитираните норми. Към настоящия момент новият срок за влизане в сила на същите е 01.07.2025 г.

Отложеното действие на закона има за цел да се осигури нужните условия за реализирането на реформата в заповедните дела и успешното въвеждане на електронната обработка на заповедни дела. До влизане в сила на приетите изменения и допълнения, продължава да действа съществуващата правна уредба, регламентирана в ГПК.

Молителят, с решение по протокол № 2/20.01.2026 г. е уведомен също, че поставените въпроси касаят правораздавателна дейност и органите на съдебната власт следва сами да съобразяват прилагането на съответните норми. ВСС и неговите постоянни комисии не разполагат с правомощието да дават обвързващо тълкуване на закона и указания по прилагането му, поради което изразеното становище няма обвързващ характер.

3. Запитване от Румен Стойнов – председател на Районен съд – Своге относно необходимостта от корекция на определения размер на допълнително трудово възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит (ТСПО) на съдия от състава на съда, като се касае за период от 6 (шест) месеца, в които лицето е заемало длъжност „експерт-юрист“ преди да е придобило юридическа правоспособност.

При анализ на направеното запитване КПВ отбелязва, че в § 1 от ДР на Закона за адвокатурата е дадена дефиниция на „Юридически стаж“, съгласно която това е времето, през което лицето е работило на длъжност или упражнявало професия, за която се изискват юридическо образование и правоспособност, включително стаж на

лицата с висше юридическо образование, които работят на длъжност съдебен помощник във Върховния касационен съд или Върховния административен съд, прокурорски помощник във Върховната касационна прокуратура или Върховната административна прокуратура, разследващ полицай с висше юридическо образование в системата на Министерството на вътрешните работи, разследващ полицай с висше юридическо образование в Министерството на отбраната или разследващ митнически инспектор в Агенция „Митници“.

Независимо от изложеното КПВ е уведомила, с решение по протокол № 4 от 10.02.2025 г., административния ръководител на Районен съд, гр. Своге, че характерът на изпълняваната длъжност или професия преди постъпването в органа на съдебна власт се определя именно по негова, тъй като по силата на делегираното му правомощие и в рамките на приложимите нормативни разпоредби и решения на Висшия съдебен съвет, едностранно определя размера на допълнителното трудово възнаграждение.

4. Искане от административния ръководител на Районен съд, гр. Ихтиман за даване на указания от страна на Висшия съдебен съвет относно практическото изпълнение на разпоредби от Наредба № 8 от 26.02.2008 г. за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост.

В писмото се описват проблеми, които служители в бюрата за съдимост срещат при приложението на текстове от Наредба № 8 във връзка с извършено системно обновяване на Единната информационна система на съдилищата (ЕИСС). До м. октомври 2024 г. всички бюлетини за съдимост и бюлетини за наложени административни наказания са разпечатвани на хартиен носител във формат Б5, но след обновяването на ЕИСС в съответствие с изискванията на Наредба № 8 и предвид значителния по обем информация, отразявана в бюлетините, се налага част от тях да се разпечатват във формат А4. С оглед 100-годишния срок за съхранение на бюлетините, горното създава редица проблеми в работата на бюрата за съдимост, тъй като картотеките за съхранението на бюлетините са предвидени за съхранение на носител във формат Б5 и при прегъването на носители с формат А4 се застрашава целостта на текста, а при разпечатването им във формат Б5, съдържанието им е нечетливо. Изнесеното мотивира административния ръководител на Районен съд, гр. Ихтиман да отправи молба за отправяне на указания към съдилищата.

С оглед служебно известното на Комисията обстоятелство, че в министерство на правосъдието предстои сформиране на междуведомствена работна група за изменение и допълнение на Наредба № 8, е намерено за целесъобразно изпращането на писмото на председателя на Районен съд, гр. Ихтиман на министъра на правосъдието (протокол № 8 от 31.03.2026 г.).

5. Писмо от и.ф. административния ръководител на Окръжен съд, гр. Сливен във връзка с отправена към него покана за доброволно изпълнение. В писмото се отправя молба за получаване на указания във връзка с последващи действия по поканата.

Поканата за доброволно изпълнение е от младши съдия от Окръжен съд, гр. Сливен, като с нея се претендира изплащане на конкретна сума, представляваща разлика от дължимото и изплатеното трудово възнаграждение за периода от 01.07.2023 г. до 30.06.2024 г.

Младши съдията намира за незаконосъобразни решенията на Пленума на ВСС, с които в началото на всяка календарна година се определят основните заплати на младшите магистрати, чрез утвърждаване на Таблица № 1 за определяне на основните месечни заплати на съдиите, прокурорите и следователите. Становището за незаконосъобразност е мотивирано с нормата на чл. 218, ал. 2 от Закона за съдебната власт (ЗСВ), според която „основното месечно възнаграждение за най-ниската съдийска, прокурорска и следователска длъжност се определя в размер на удвоената

средномесечна заплата на заетите лица в бюджетната сфера съгласно данните на Националния статистически институт“. Според младши съдията цитираният текст води до извода, че актуализация на трудовите възнаграждения следва да се извършва ежемесечно от страна на ВСС, поради което и претендира, изчислената от нейна страна, разлика.

Писмото на и.ф. административния ръководител на Окръжен съд, гр. Сливен е разгледано на заседание на Комисия „Бюджет и финанси“ към Пленума на ВСС, проведено на 02.04.2025 г. С решение по протокол № 12 от същата дата КБФ изразява становище, че „основното месечно възнаграждение за най-ниската съдийска, прокурорска и следователска длъжност е определено в съответствие с изискванията на чл. 218, ал. 2 от ЗСВ, като е взета предвид удвоената средномесечна заплата на заетите лица в бюджетната сфера съгласно данните на Националния статистически институт, на годишна база, както и възможностите на бюджета на съдебната власт за съответната година и разпоредбата на чл. 365 от ЗСВ, съгласно която Пленумът на Висшия съдебен съвет организира изпълнението на бюджета на съдебната власт. Също така съгласно чл. 102, ал. 1 от Закона за публичните финанси първостепенните разпоредители с бюджет не могат да извършват разходи и да поемат задължения за разходи за текущата година, надхвърлящи общия размер на утвърдените разходи и задълженията за разходи по бюджетите им“.

КБФ подкрепя изразеното от нея становище с мотиви в следните насоки:

- Обръща се внимание, че съгласно чл. 218, ал. 3 ЗСВ възнагражденията на останалите длъжности в органите на съдебната власт се определят с решение на Пленума на ВСС, като в тази връзка след утвърждаване със Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) на бюджет на съдебната власт, Пленумът на ВСС утвърждава основните месечни работни заплати на всички магистрати. Това се извършва веднъж годишно, тъй като Министерският съвет предвижда и осигурява средства за еднократно индексиране на трудовите възнаграждения, като това става с определен процент, на база на получаваните възнаграждения за предходната година;

- Изрично се подчертава, че текстът на чл. 218, ал. 2 ЗСВ не конкретизира периода, който следва да служи за база за определяне на възнагражденията за най-ниските магистратски длъжности. Принцип за актуализиране на възнагражденията в организациите от публичния сектор е това да се извършва веднъж годишно на базата на възнагражденията от предходната година.

Освен това следва да се има предвид, че в Таблица № 1, приемана от Пленума на ВСС съществуват 21 позиции за определяне на възнагражденията на магистратите – от най-високото до най-ниското такова и в хипотезата на актуализиране на заплатата за длъжността „младши съдия“, такава индексация ще следва да бъде извършвана и за останалите 20 позиции от Таблицата, която хипотеза обаче не е финансово обезпечена, поради еднократното утвърждаване на бюджета на съдебната власт със ЗДБРБ.

В случай, че се индексират единствено месечните възнаграждения на младшите магистрати, то това ще доведе до ситуация в която техните възнаграждения ще бъдат по-високи от възнагражденията на районните съдии, което при никакви обстоятелства не отговаря на идеята на законодателя, вложена в чл. 218, ал. 2 ЗСВ;

- За допълнение на изложената аргументация КБФ изтъква, че със свои решения т. 17 от Протокол № 9/30.10.2024 г. и т. 3 от Протокол № 10/19.03.2025 г. са отправени предложения до Министерство на правосъдието за изменение на чл. 218, ал. 2 от ЗСВ, като текста на разпоредбата придобие следната редакция: „Основното месечно възнаграждение за най-ниската съдийска, прокурорска и следователска длъжност се определя в размер на удвоената средномесечна заплата на годишна база от предходната година на заетите лица в бюджетната сфера, съгласно данните на Националния статистически институт, като не може да бъде по-високо от 90 на сто от основното месечно възнаграждение на районен съдия и прокурор в районна прокуратура“.

При произнасяне с решение КПВ обръща внимание на постановеното и влязло в сила решение № 268/13.01.2023 г. на Окръжен съд, гр. Добрич, с което е потвърдено решение №148/24.02.2023 г. на Районен съд, гр. Добрич. С първоинстанционното решение се осъжда Окръжен съд, гр. Силистра да заплати на О. К. М. сумата от 7658.85 лева (седем хиляди шестстотин петдесет и осем лева и осемдесет и пет стотинки), представляваща разликата между дължимото възнаграждение по чл. 218 ал. 2 ЗСВ за периода от 01.07.2019 г. до 30.06.2021 г., през който ищецът е заемал длъжността „младши съдия“ в Окръжен съд, гр. Силистра, и действително заплатените му през същия период суми, заедно със законната лихва върху нея от датата на подаването на исковата молба до окончателното плащане.

Цитираното решение е инцидентно такова и следва да се съобрази, че за конкретно разглежданата хипотеза на изпратената покана за доброволно изпълнение до и.ф. административния ръководител на Окръжен съд, гр. Сливен липсва образувано съдебно производство и съответно постановен съдебен акт. Не може да се приеме, че е налице и константна съдебна практика, с която Пленумът на Висшия съдебен съвет да се съобрази.

Предвид обстоятелството, че компетентната комисия се е произнесла със становище, което е детайлно и обосновано, Комисията е приела за целесъобразно да се присъедини към него, като уведоми за това и.ф. административния ръководител на Окръжен съд, гр. Сливен (протокол № 10 от 28.04.2025 г.).

6. Запитване от главния счетоводител в Районен съд – Етрополе.

Отправена е молба за изразяване на становище дължи ли се на съдебен служител, чието трудово правоотношение е прекратено на основание чл. 328, ал. 10а от Кодекса на труда – при отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст в намален размер по чл. 68а от Кодекса за социално осигуряване, обезщетението по чл. 354 ЗСВ.

След разисквания Комисията е изразила следното становище: С разпоредбата на чл. 68а от КСО (в сила от 1 януари 2016 г.) е регламентирана възможност за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст в намален размер пожизнено. До една година по-рано от възрастта, на която биха придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 и 2 КСО, лицата, които имат изискуемия осигурителен стаж, имат право да се пенсионират. С § 4, т. 1 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2016 г., в сила от 1 януари 2016 г., се правят изменения и допълнения в Кодекса на труда, като в чл. 222 от него се създава ал. 4. С нея изрично се регламентира правото на работника или служителя на обезщетението по чл. 222, ал. 3 КТ, когато при прекратяване на трудовото правоотношение той отговаря на условията за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст в намален размер по чл. 68а КСО. Видно от гореизложеното волята на законодателя е да осигури в равна степен правото на обезщетение както за лицата, придобили право на пенсия по чл. 68 КСО, така и на тези по чл. 68а КСО. Реферирайки това към нормата на чл. 354 ЗСВ, както и предвид субсидиарното прилагане на Кодекса на труда, регламентирано в чл. 359 ЗСВ, се обосновава изводът, че обезщетението би било дължимо и на лица, чието правоотношение е прекратено и са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст в намален размер.

Въпреки изразеното становище КПВ е уведомила молителя с решение по протокол № 13 от 02.06.2025 г., че същото няма обвързващ характер.

7. Комисия „Съдебна администрация“ към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет

КПВ е сезирана от Комисия „Съдебна администрация“ към прокурорската колегия на ВСС, чрез препращане на две запитвания от и.ф. главния прокурор на Република България.

В писмата на и.ф. главния прокурор се излага следната фактическа обстановка:

В Държавен вестник, бр. 82 от 29.09.2023 г. е обнародвана промяна в

Правилника за администрацията на прокуратурата на Република България (ПАПРБ), с която е премахната длъжността „съдебен администратор на Върховна административна прокуратура“. Във връзка с изменението в нормативния акт Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет с решение по протокол № 35/04.10.2023 г. съкращава една щатна бройка за длъжността „съдебен администратор на Върховна административна прокуратура“. На 05.10.2023 г. е издадена заповед на главния прокурор за прекратяване на трудовите правоотношение с лицето, заемащо длъжността „съдебен администратор на Върховна административна прокуратура“.

С решение от 29.05.2024 г. на Софийски районен съд е признато за незаконно и е отменено уволнението на лицето, като същата следва да се възстанови на заеманата от нея длъжност. За да постанови решението си съдът е приел, че съкращаването на щата не е било налице към момента на прекратяване на трудовото правоотношение, тъй като и.ф. главния прокурор е утвърдил щатното разписание, считано от 01.11.2023 г. Решението е потвърдено от Софийски градски съд и не е допуснато до касационно обжалване.

С оглед измененията в Конституцията на Република България, съгласно които Върховната административна прокуратура не съществува като самостоятелна структура и предвид входираната на 14.05.2025 г. молба от лицето за възстановяване на предишната й работа, и.ф. главния прокурор отправя молба за становище.

При произнасяне с решение КПВ следва да съобрази решение № 177 от 10.09.2019 г. по гр. д. № 3088/2018 г. на Върховния касационен съд, постановено по реда на чл. 290 ГПК по въпроса, допуснат до касационно обжалване: кой е компетентния орган който одобрява щатното разписание на администрацията на Прокуратурата на Република България и нейните части, съответно да намалява или премахва бройки от него – Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет, главния прокурор или административните ръководители на съответните прокуратури.

В мотивите на цитираното решение четем, че съгласно чл. 30, ал. 5, т. 8 ЗСВ съдийската и прокурорската колегии на Висшия съдебен съвет (ВСС) определят броя на съдебните служители по предложение на или след съгласуване с административните ръководители на органите на съдебната власт. Сходно правило е въведено и с разпоредбата на чл. 341, ал. 2 ЗСВ, според която броят на съдебните служители в органите на съдебната власт се определя от колегиите по предложение на съответния административен ръководител съобразно степента на натовареност на органа на съдебната власт и след съгласуване с комисията „Бюджет и финанси”.

Същевременно в чл. 6 от ПАПРБ е предвидено, че главният прокурор определя структурата на администрацията на Прокуратурата на Република България, вида на съответните звена, броя и вида на длъжностите в тях. В чл. 90 от ПАПРБ е предвидено и че съдебните служители се назначават на длъжности съгласно длъжностни разписания на администрацията на Прокуратурата на Република България, утвърдени от главния прокурор. С оглед на тези разпоредби е дадена възможност на главния прокурор да определя щатното разписание на администрацията на Прокуратурата на РБ, при това не само на Върховната касационна прокуратура, но и на всички останали прокуратури, доколкото същите не са самостоятелни юридически лица, а такова е Прокуратурата на Република България.

Горното мотивира становище, според което правомощията на ВСС се изчерпват с определянето на броя на съдебните служители с оглед на обстоятелството, че органът е разпоредител с бюджета на съдебната власт. Административните ръководители на органите на съдебната власт, вкл. и главния прокурор изготвят и утвърждават съответно щатно разписание на длъжностите, съобразявайки се с решенията на колегиите на ВСС, т.е. те не могат да предвидят повече бройки за съдебни служители извън тези, определени с решението на ВСС, но самото разпределение на бройките в структурите на органите на съдебната власт е изцяло в техните правомощия.

Административните ръководители притежават „самостоятелната преценка за това дали дадена длъжност следва да съществува или дали предвидените за тази длъжност бройки са достатъчни или не.“

В Решение № 5487/10.10.2024г. на СГС, IV-А възз. състав постановено по гр.д.№ 8531/2024г. по описа на СГС са посочени мотивите на Тълкувателно решение от 25.06.2015 г. по тълк.д. № 6/2014 г. на ОСГК на ВКС: „възстановяването на работа по смисъла на чл. 344, ал. 1, т. 2 КТ представлява възраждане на трудовото правоотношение. Чрез него не се създава ново, друго трудово правоотношение в сравнение с прекратеното, а по силата на решението на съда или при отмяна от работодателя, се постановява неговото продължаване”. Това предполага съществуване на бройка за съответната длъжност, респективно нейното възстановяване. В случай, че за изпълнение на съдебното решение, с което е отменено уволнението на лицето, като същата следва да се възстанови на заеманата от нея длъжност, главният прокурор не разполага със свободна бройка, която да бъде трансформирана и се нуждае от допълнителна бройка, той следва да отправи искане до Прокурорската колегия по съответния за това ред.

В заключение КПВ е обърнала внимание, че изразеното по-горе становище няма обвързващ характер и вземайки предвид притежаваната от и.ф. главния прокурор на Република България работодателска компетентност, поставеният въпрос е изцяло в неговия обсег на правомощия (протокол № 14/09.06.2025 г.).

8. Запитване от председателя на Районен съд, гр. Бургас.

В запитването е поставен въпросът дали следва времето, през което съдия е изпълнявал длъжността „юрисконсулт“ преди придобиването на юридическа правоспособност да се вписва като юридически стаж по смисъла на чл. 164, ал. 8-10 вр. с ал. 1 вр. с чл. 162, т. 2 и § 18 и § 214 ЗСВ.

При анализа на направеното запитване следва да се вземе предвид § 1 от ДР на Закона за адвокатурата, където е дадена легална дефиниция на понятието „Юридически стаж“. Съгласно нея това е времето, през което лицето е работило на длъжност или упражнявало професия, за която се изискват юридическо образование и правоспособност, включително стаж на лицата с висше юридическо образование, които работят на длъжност съдебен помощник във Върховния касационен съд или Върховния административен съд, прокурорски помощник във Върховната касационна прокуратура или Върховната административна прокуратура, разследващ полицай с висше юридическо образование в системата на Министерството на вътрешните работи, разследващ полицай с висше юридическо образование в Министерството на отбраната или разследващ митнически инспектор в Агенция „Митници“.

В разпоредбата на чл. 164 ЗСВ са уредени изискванията за стаж за заемане на магистратски длъжности. Съгласно ал. 10 на чл. 164, за стаж по ал. 1 - 7 се зачита стажът, придобит на длъжност стажант-юрист по смисъла на чл. 297, ако лицето е работило по трудово правоотношение с Министерството на правосъдието.

Независимо от изложеното по-горе КПВ подчертава, че характерът на изпълняваната длъжност или професия преди постъпването в органа на съдебна власт се определя по преценка на административния ръководител по силата на делегираното му правомощие и в рамките на приложимите нормативни разпоредби и решения на Висшия съдебен съвет.

С оглед на горното, с решение по протокол № 15/23.06.2025 г., Комисията е уведомила председателят на Районен съд, гр. Бургас, че становището й е необвързващо и че е изцяло в неговите правомощия да е произнесе по казуса.

9. Писмо от административния ръководител на Окръжен съд, гр. Пловдив.

В заседание на Комисия по правни въпроси (КПВ) към Пленума на Висшия съдебен съвет (ВСС), проведено на 02.06.2025 г. беше разгледано писмо от административния ръководител на Окръжен съд, гр. Пловдив, в което се съдържаше

предложение за разширяване на обхвата на решение по т. 3 от протокол № 3 от 10.02.2020 г. на Комисия по правни въпроси към Пленума на Висшия съдебен съвет.

Цитираното решение гласи: „Внасянето на държавни такси в съда, в който е образувано или следва да бъде образувано делото, се удостоверява единствено с документ, от който е видно, че сумата е постъпила по сметка на съответния съд, с изключение на случаите по чл. 118, ал. 2 от ГПК, съгласно решение на Висшия съдебен съвет по т. 6 от протокол № 11/23.03.2011 г“.

Председателят на Окръжен съд, гр. Пловдив мотивира предложение за допълнение на решението с текст, според който „сумите, които следва да постъпят в приход на орган на съдебна власт се смятат за надлежно внесени, след постъпването им в приход на съда, посочен в съответния съдебен акт“.

Предложението се прави с оглед на обстоятелството, че решението на КПВ не обхваща всички хипотези на постъпващи в съдилищата приходи, постановени до приключване на съдебния процес (държавни такси, глоби и разноски), както и във връзка с редица проблеми, описани от председателя на Окръжен съд, гр. Пловдив.

След съгласуване с Комисия „Бюджет и финанси“ към Пленума на ВСС, с решение по протокол № 16/30.06.2025 г. КПВ допълва свое решение, взето по т. 3 от протокол № 3/ 10.02.2020 г., с изречение второ както следва:

„Внасянето на държавни такси в съда, в който е образувано или следва да бъде образувано делото, се удостоверява единствено с документ, от който е видно, че сумата е постъпила по сметка на съответния съд, с изключение на случаите по чл. 118, ал. 2 от ГПК, съгласно решение на Висшия съдебен съвет по т. 6 от протокол № 11/23.03.2011 г. *Сумите, които следва да постъпят в приход на орган на съдебна власт се смятат за надлежно внесени, след постъпването им в приход на съда, посочен в съответния съдебен акт.*“

10. Писмо от Александър Ангелов - административен ръководител – председател на Софийски районен съд.

Повод за писмото на председателя на СРС постъпило до него искане за разрешение за ползване на отпуск по чл. 161 от Кодекса на труда (КТ) съдия от състава на съда, като същият иска разрешение за участие в програма „Хюбърт Хъмфри“. В тази връзка съдия Ангелов отправя молба за изразяване на становище от ВСС относно възможността да бъде разрешено ползването на неплатен служебен отпуск по чл. 161, ал. 1 КТ в посочената хипотеза.

Същевременно във ВСС постъпва и молба от въпросния магистрат за тълкуване правилата за ползване на служебни и творчески отпуски от съдии, прокурори и следователи. В подробно изложение той поставя множество въпроси и излага своята аргументация в посока на необходимостта от даване на разрешение за ползване на отпуск по чл. 161 КТ или по чл. 334, ал. 1 ЗСВ.

По същия въпрос във ВСС е получено и писмо от изпълнителния директор на Българо-американската комисия за образователен обмен „Фулбрайт“, с което също се иска изразяване на становище относно допустимостта за ползване на служебен отпуск за участие в международната програма за професионално развитие, както и се подчертава, че подкрепата на подобни инициативи би била силен сигнал за стратегически ангажимент към професионалното развитие и институционалната модернизация.

От преписката се установява, че се касае за еднократна стипендия за професионално и академично развитие, предоставена в рамките на дейността на комисия „Фулбрайт“ съгласно междуправителствено споразумение между Република България и Съединените американски щати (САЩ), обнародвано в ДВ, бр. 71 от 13.08.2024 г. Програмата се провежда в САЩ, продължава 10 (десет) месеца и комбинира академична учебна програма в юридически факултет на университет, професионални семинари и шестседмичен стаж във водещи организации в сферата на

специализация на участниците. Посочената програма е една от програмите за образователен обмен, предлагани от Българо-американската комисия за образователен обмен. От българска страна Министерство на образованието и науката е висшестоящата институция, отговорна за изпълнението на двустранното междуправителствено споразумение.

При обсъждане на получените материали Комисията обърна внимание, че действително законодателят е оставил неуредена част от материята, регламентираща творческите отпуски, но това е за да позволи на страните по трудовото правоотношение да договорят такива творчески отпуски, каквито преценят за уместно и целесъобразно в зависимост от спецификите на всеки отделен случай. От самото понятие може да бъде изведено по тълкувателен път, че те трябва да се ползват за дейности, свързани с професионалното развитие на служителя.

Съгласно чл. 161, ал. 1 КТ на работника или служителя може да се разрешава платен или неплатен служебен или творчески отпуск при условия и по ред, установени в колективен трудов договор или в споразумение между страните по трудовото правоотношение. Времето на неплатен служебен или творчески отпуск се зачита за трудов стаж (чл. 161, ал. 2 КТ). Разпоредбата не ограничава страните при договаряне на броя дни на платен или неплатен служебен или творчески отпуск годишно.

Относно поставените въпроси и изложени съждения по приложението на разпоредбата на чл. 334 ЗСВ КПВ не констатира да е налице противоречива практика, която да обоснове необходимостта от тълкуването ѝ.

При обсъждане на преписката КПВ счете, че разрешението респ. отказът за ползване на творчески отпуск е изцяло в правомощията на работодателя, който може да направи преценка за всеки отделен случай, като за горното е уведомила молителя (протокол № 18/10.09.2025 г.).

11. Запитване от административния ръководител на Районен съд, гр. Пловдив.

Със запитването се искат разяснения по приложението на чл. 60 от Правилника за администрацията на съдилищата (ПАС). Конкретно, доколкото в ПАС е регламентирана хипотеза, касаеща внасяне от страните за разноски за експертиза единствено в 5-годишния срок за пазене на делото какви действия е необходимо да се предприемат, когато са внесени разноски след изтичане на петгодишния срок за пазене на делото. Следва ли да се образува това дело при втората фаза на делбата под нов номер с избор на нов съдия-докладчик, предвид тълкуване по аргумент на противното на чл. 60, ал. 2 ПАС или делото продължава във втора фаза на делбата под същия номер при първоначално определения за разглеждането му съдебен състав.

При анализ на отправеното запитване Комисията констатира, че разпоредбата на чл. 60, ал. 2 ПАС предвижда внасянето на делбеното дело в архив като процесуална мярка за стимулиране на страните към осъществяване на определени процесуални действия, осигуряващи изясняването на спорното материално право. В архива делото ще се съхранява докато някоя от страните внесе разноските, определени от съда, респективно до изтичане на срока за неговото съхранение, предвиден в ПАС. Съгласно разпоредбата на чл. 80, ал. 12 ПАС, в случаите на чл. 60, ал. 1 след изтичането на срока за съхранение и унищожаване на делото, ако съделителите внесат депозита, делото следва да се образува под нов номер.

Въз основа на горното Комисията взе решение да уведоми председателят на Районен съд, гр. Пловдив, че в разпоредбата на чл. 80, ал. 12 от Правилника за администрацията на съдилищата се съдържа регламентация на случаите, за които е отправено неговото запитване (протокол № 18/10.09.2025 г.).

12. Запитване от административния ръководител на Районен съд, гр. Гълъбово.

С писмото се отправя запитване дали на съдебен служител, който работи по трудово правоотношение на 4-часов работен ден, се дължи възнаграждение за ранг в пълен размер.

При анализа на отправеното запитване КПВ акцентира, че липсата на изрична нормативна уредба, както и многобройните хипотези, при които лицето може да работи по едно или няколко трудови правоотношения, обуславят необходимостта от преценка за всеки отделен случай.

Действително трудовото ни законодателство въвежда множество „гъвкави“ форми за разпределение и организация на работното време, така че то да отговаря в максимална степен на интересите и на двете страни по трудовото правоотношение. Съгласно чл. 138, ал. 1 КТ страните по трудовия договор могат да уговарят работа за част от законоустановеното работно време (непълно работно време). В тези случаи те определят продължителността и разпределението на работното време: например работа на 2, на 4, на 6 часа и т.н. В разяснение на МТСП № 29-19 от 14.10.2014 г. се посочва: „Когато е уговорена непълна продължителност на работното време (непълно работно време), размерът на основния платен годишен отпуск се определя пропорционално на времето, което се признава за трудов стаж. Тъй като за 1 ден трудов стаж се признава времето, през което е отработено най-малко половината от законоустановеното работно време за деня (чл. 355, ал. 2 КТ), работник или служител, който работи на „половин щат“ има право на основен платен годишен отпуск в пълен размер не по-малко от 20 работни дни.“ Поради липса на изрична нормативна уредба относно изчисляването на възнаграждението за ранг при работа на „половин щат“ и предвид горецитираното разяснение на МТСП, ако бъде възприет идентичен подход с този за определянето на размера на отпуските при работа на 4 часа / „половин щат“, дължимото възнаграждението за ранг също ще е в пълен размер. В подкрепа на това становище е и обстоятелството, че рангът по своята същност представлява израз на професионалната квалификация на съответния служител като съвкупност от знания и умения, необходими за качествено изпълнение на длъжността.

Въпреки изразеното от Комисията становище, административният ръководител на Районен съд, гр. Гълъбово е уведомен, че същото не е обвързващо и определянето на дължимото възнаграждение за ранг по индивидуалното трудово правоотношение със съдебния служител е изцяло в обсега на компетентност на работодателя (протокол № 18/10.09.2025 г.).